

C i t dân ch m nh b o b t ng t i Mi n Đi n



*Các n tù nhân đ c tr t do đang ra kh i nhà tù Insein ở Rāngun, ngày 12/10/2011.
REUTERS/Soe Zeya Tun*

Nh t báo La Croix chú ý đ n s ki n Mi n Đi n s p tr t do cho trên sáu ngàn tù nhân, sau khi đã có m t lo t c ch c i m .

Theo t báo, nh ng ti n b nhanh chóng trên đã làm kinh ng c gi i quan sát, và khi n ph ng Tây s p t i c n ph i ch nh đ n l i quan h v i qu c gia lâu nay có ti ng là đ c tài này.

Bài báo m đ u b ng câu nói bày t s xúc đ ng c a ng i thân ông Zarganar khi bi t ông đ c tr t do. Ngh sĩ Mi n Đi n này đã b tù t năm 2008, v i b n án 35 năm tù giam vì « ch trích ch đ và nói chuy n v i báo chí n c ngoài ».

La Croix cho r ng l nh đ c xá trên c àng c ng c thêm hy v ng chính quy n Mi n Đi n s th thêm hai ngàn tù nhân chính tr , g m các nhà tranh đ u, lu t s , ngh sĩ, nhà báo.

Vi c th tù chính tr đã đ c Hoa K , Liên hi p châu Âu, Liên Hi p Qu c và phe đ i l p Mi n Đi n đòi h i t nhi u năm qua, đ c bi t là t tháng 11 năm ngoái, nh b ng ch ng cho l i h a c i cách c a tân chính ph .

Giáo s Renaud Egreteau c a Trung tâm Nghiên c u châu Á thu c tr ng đ i h c H ng Kông, chuyên gia v Mi n Đi n nh n xét, nói chung c m i hai năm, n c này l i ân xá cho m t s tù nhân. Nh ng ph i nhìn nh n r ng đ t ân xá l n này là m t d u hi u t t.

Ngay trong ngôn t cũng th , vì các lãnh đ o chính tr đã s d ng đ n t « tù nhân l ng tâm ». Nh v y h đã nhìn nh n là có các tù nhân chính tr , trong khi tr c đây v n ph nh n.

Theo La Croix, đây là m t c ch m nh m và đ y ý nghĩa, c ng thêm các quy t đ nh m nh đ n trong nh ng tháng g n đây, trong m t qu c gia lâu nay v n n i ti ng là b o th và quân phi t.

Sau khi t ng Than Shwe c m quy n t năm 1962 v h u, c u t ng lãnh Thein Sein lên làm t ng th ng t tháng Ba, đã c ch ng t các n l c c i cách sâu s c.

Ông đã n i l i đ i tho i v i nhà đ i l p Aung San Suu Kyi, ng i đã b ng i tù và qu n thúc su t 15 năm.

Cu i tháng Chín, ông Thein Sein tuyên b ng ng d án xây đ p th y đi n do Trung Qu c tài tr đ « tôn tr ng ý nguy n c a dân chúng ». Bên c nh đó, ông còn cho thành l p y ban qu c gia v nhân quy n.

Giáo s Egreteau nh n đ nh, th t ng c nhiên khi m t lo t quy t đ nh nh th đi n ra nhanh chóng.

Các hành đ ng c i m trên đã gây kinh ng c cho t t c m i ng i, t các nhà ngo i giao, nh ng nhà đ i l p trong n c cho đ n các nhà ly khai đang l u vong.

V n khó th nói r ng Mi n Đ n đang h ng v m t s bình th ng hóa v m t chính tr và xã h i, nh ng nh ng thay đ i đã m c ch a t ng th y k t hai ch c năm qua. Đ t n c này rõ ràng đang vào th i k quá đ .

Theo La Croix, thì áp l c qu c t ch c ch n đã đóng vai trò quan tr ng trong nh ng chuy n bi n trên đây. Nh ng nh t là đã có nh ng ti n tri n trong quân đ i, t o nên nh ng kh i đ u cho m t ti n trình dân ch .

M t th h t ng lãnh và sĩ quan m i lên n m quy n, đã th y đ c r ng t ng lai c a đ t n c s đ i khác n u hòa h p đ c v i các qu c gia trên th gi i. Tr c h t là v i các n c láng gi ng châu Á, r i đ n Hoa K và châu Âu.

Tuy v y t báo cho bi t, trong quân đ i Mi n Đ n v n còn nh ng nhân v t h t s c b o th , ch ng đ i l i chính sách đ i m i. Theo giáo s Egreteau, trong lúc này t t nh t là nên c ng c nh ng ti n b đã đ t đ c và không nên đòi h i t t c cùng m t lúc, vì nh ng nhân t trong n i b quân đ i s c n b c.

Còn n u các tù nhân chính tr đ c tr t do l n này, La Croix cho r ng, ph ng Tây s bu c ph i đáp l i t ng ng, b t đ u t vi c ng ng các bi n pháp tr ng ph t kinh t đ i v i Mi n Đ n.

Tòa án xét x Khmer Đ : T n kém, ch m ch p và b áp l c chính quy n

Cũng liên quan đ n châu Á, Le Figaro có bài vi t mang t a đ « Phiên tòa x Khmer Đ b ch trích », và nh n m nh, tòa án b ng n g n b i tham nh ng và áp l c chính tr .

Nh c l i s ki n th m phán ng i Đ c Siegfried Blunk t ch c m i đây, thông tín viên c a t báo t i Bangkok nói thêm, đây là v t ch c th năm t i Tòa án qu c t xét x Khmer Đ .

Năm 2009, công t viên ng i Canada đã nhanh chóng t nhi m, sau khi công khai nh ng b t đ ng v i đ ng nghi p ng i Cam B t Chea Leang v vi c ti n hành thêm các cu c đ i u tra m i.

Năm 2010, th m phán ng i Pháp Marcel Lemonde cũng đã r i tòa án này, do ng i đ ng s Cam B t t ch i ký l nh tri u t p sáu cán b cao c p, trong đó có hai b tr ng, ra tòa đ làm nhân ch ng. Tr ng h p th m phán Siegfried Blunk trên đây là vì b t ch c Human Rights Watch cáo giác là đã nh ng b chính quy n, mu n x p l i hai h s liên quan đ n năm c u quan ch c Khmer Đ .

Ngoài việc có những nền tảng khác nhau do khác biệt về văn hóa, áp lực của chính quyền đóng vai trò đáng kể.

Hai cuộc năm ngoái, luật sư người Anh Richard Rogers đã phải từ chối làm việc và tuyên cáo « sự can thiệp của chính quyền là một đe dọa lớn nhất đến nền tảng tính độc lập của tòa án ».

Giám đốc khu vực châu Á của Human Rights Watch trích Thủ tướng Hun Sen, vốn là sĩ quan Khmer Đỏ trước đây, là « khăng khăng duy trì việc kiểm soát các tiến trình tư pháp ». Thủ tướng chỉ phát ngôn viên của ông Hun Sen còn đề nghị các thẩm phán ngoại quốc về việc xách va-li về nước nếu không hài lòng với các diễn tiến, mà theo Le Figaro, đúng ra phải hiểu là, vai trò bù nhìn của họ.

Hun Sen đã quy định, các cán bộ trung cấp nay đang làm việc trong quân đội và bộ máy chính phủ sẽ không bị xét xử, vì theo ông, điều này sẽ gây ra nội chiến.

Tờ báo nhận xét, các xung đột không ngừng nghỉ giữa Phnom Penh và cộng đồng quốc tế đã khiến hàng loạt tiến bộ trong hoạt động của Tòa án. Và ngày nay rõ ràng người ta ra nghị quyết với khả năng tiếp hợp đồng để duy trì những bộ máy chính phủ tại các địa phương của bên Khmer Đỏ, đã làm cho hai triệu người chỉ từ năm 1975 đến 1979.

Le Figaro kết luận, sau năm năm trì hoãn, tiêu tốn hơn 150 triệu đô la, chính phủ tuyên bố có một bản án, nhưng gì người dân Cam Bốt nhận được từ phiên tòa này chỉ là những cuộc cãi vã, nhưng để làm việc hết sức chăm chỉ, và nên tham những.

□

Ngân hàng : Lá phổi kinh tế châu Âu

Trên lãnh vực kinh tế, nhật báo La Croix cho rằng, các ngân hàng là lá phổi của nền kinh tế châu Âu, đóng vai trò trung tâm trong việc tài trợ cho kinh doanh.

Trong bài xã luận, tờ báo nhận xét, ngành ngân hàng của bao giờ được nhận nhiệm vụ như thế, và cũng của bao giờ gây nên những xáo trộn như hiện nay.

Điều này không phải là không có lý, vì trong hai thập kỷ gần đây, các ngân hàng đã đua nhau tham gia các hoạt động tài chính đem lại nhiều lợi nhuận, nhưng rồi rốt cuộc cũng tỏ ra không kém. Cho đến khi bong bóng tài chính bùng nổ vào năm 2008, thì thị trường Hoa Kỳ cho đến châu Âu, tiến thu của dân đã bị dùng để cứu vãn các ngân hàng khi bị sụp đổ.

M t khi tr n bão đã đi qua, thì ngân hàng l i v i v i tr c các món tín d ng h tr đ l i đ c t do nh tr c, nh t là đ tr nh ng kho n l ng kh ng l cho ban lãnh đ o, khi n ng i ta có c m gi ác là mèo l i hoàn mèo.

Tuy nhiên La Croix nh c nh , ngh ngh i p ngân hàng là m t ngh h u ích và h p pháp.

Nhà băng dùng ti n ti t ki m c a nh ng ng i ch a c n đ n đ cho nh ng ng i c n kinh doanh vay. Nh ng vai trò truy n th ng này đã b nhi u ngân hàng coi nh , đ lao vào cu c đua các s n ph m tài chính nh m thu l i cho chính mình, thay vì ph c v khách hàng.

Theo t báo, c n tách r i h n ho t đ ng ngân hàng th ng m i ph c v khách v i ngân hàng đ u c tài chính. Đây là quy đ nh đã đ c áp d ng M ngay sau cu c kh ng ho ng 1929, nh ng đ n đ n b g b vào th p niên 80 và 90 đ i áp l c c a gi i ngân hàng.

La Croix cho r ng, th i đi m hi n nay chính là lúc đ tái l p. Đ c bi t là châu Âu, 70% ngu n tài chính cho công ty xí nghi p đ n t ngân hàng, và riêng Pháp, khu v c ngân hàng đ ng th ba trong v i c thu d ng nhân công.

Thành công c a b phim âm đen tr ng « Ng i ngh sĩ »

Trong lãnh v c đi n nh, h u h t các báo Pháp hôm nay đ u ca ng i b phim « Ng i ngh sĩ », b phim âm đen tr ng đ t gi i trong Liên hoan phim Cannes, đ c trình chi u k t tu n này.

Báo chí nhìn nh n, quy t đ nh quay m t b phim nh th - không có màu s c cũng không có ti ng nói - trong th i đ i k thu t ba chi u hi n nay, qu là m t ý t ng đ c đáo và can đ m, nh ng đã thành công ngoài đ ki n.

Qua phim này, đi n viên nam chính Jean Dujardin đã xu t s c đ t gi i đi n xu t c a Liên hoan đi n nh Cannes. La Croix đ c p đ n s ph i h p h t s c ă ý v i n đi n viên Bérénice B éjo, còn Libération ca ng i đi n xu t c a chú chó Huggy xinh x n trong phim.

Le Figaro cho bi t thêm, đ o đi n Michel Hazanavicius, ng i đã th c hi n lo t phim đi p viên n i ti ng OSS117, đã cho quay Ng i ngh sĩ t i các phim tr ng huy n tho i c a Hollywood ch trong vòng 35 ngày.

Bộ phim xuất hiện tại Cannes nhận một vị thế ngoài hành tinh sang trọng, và sau khi đoạt thêm giải Quả cầu vàng, nhà đạo diễn có thể một lần giải Oscar, tuy còn đường trở về một lần nữa còn xa.

Chính trị và kinh tế trong nước : Tình hình chính báo Pháp

Thị trường nước Pháp là mối quan tâm chính của các nhà báo Paris hôm nay, đặc biệt là cuộc tranh luận giữa hai ứng viên cánh tả trên truyền hình vào buổi tối, bộ phận quan trọng để chọn ra người đi diễn của đảng Xã hội trong cuộc chạy đua vào điện Elysée.

Nhà báo cánh hữu Le Figaro chạy tựa « Khám phá cách để rút ngắn trong các cuộc thăm dò – Aubry và Hollande đi để ch ».

Tờ báo đặt câu hỏi, nếu phe tả đang rõ ràng thì phe tả ôn hòa sẽ ra sao, và ngược lại. Theo Le Figaro, dù sao đi nữa cánh tả cũng khó thể không để nhúng tay trong nước.

Trang bìa của Libération để in trên nền màu hồng sẫm, với hai khuôn mặt ông François Hollande và bà Martine Aubry đang đi diễn, và dòng chữ lớn « Đảng Xã hội đưa với đảng Xã hội ».

Nhà báo cánh tả dành 6 trang báo để điểm qua những khác biệt trong chiến lược của hai ứng viên, bình luận của các nhà phân tích, và cho rằng cuộc tranh đua sẽ rất quyết liệt.

Nhà báo cánh tả L'Humanité đưa một cuộc biểu tình hôm qua lên trang nhất và chạy tit « Chấn động với chính sách khắt khe của ông Sarkozy ». Tờ báo nhận mạnh, 300 ngàn người đã xuống đường để đòi hỏi cung cách phân bổ nguồn lực công bằng hơn.

Nhà báo công giáo La Croix quan tâm đến khía cạnh kinh tế, với dòng tựa « Các ngân hàng tuy xuống đường nhưng vẫn còn thì t ».

Theo tờ báo thì rõ ràng họ chờ cho lãnh vực ngân hàng hiện đang gặp khó khăn để cuộc khủng hoảng Hy Lạp, vì vai trò của ngân hàng trong nền kinh tế.

Còn nhà báo kinh tế Les Echos chú ý đến vấn đề « Thu nhập trên những người thu nhập cao tăng nhanh », khi Tờ truyền thông Pháp đã đề nghị tăng mức thuế đối với người có thu nhập trên

Tác Giả: Th&y My

Thứ Tư, 12 Tháng 10 Năm 2011 09:31

500.000 euro m&t năm t& 3% lên 4%.